

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.3.23.
COM(2012) 122 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**a tagállamokban az élelmiszer-biztonság, az állategészségügy és állatjóllét, valamint a
növényegészségügy terén végzett hatósági ellenőrzések végrehajtásáról**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Előzmények	1
2.	Az Európai Unió élelmiszerláncá.....	1
3.	Az Unió élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseinek áttekintése	1
3.1.	A tagállamok éves jelentéseinek felülvizsgálata	1
3.2.	A Bizottság tagállamokban végzett ellenőrzési tevékenységeinek eredményei	1
3.3.	A tagállamokban végzett ellenőrzésekre vonatkozó információk egyéb forrásai	1
3.4.	Bizottsági nyomon követés és végrehajtás	1
4.	Következtetések.....	1

1. Előzmények

A 882/2004/EK rendelet¹ (a továbbiakban: takarmány- és élelmiszer-ellenőrzési rendelet) 44. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak a rendelet 41. cikkével összhangban elkészített többéves nemzeti ellenőrzési terveik végrehajtásáról évente jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz. A jelentéseknek a következőket kell tartalmazniuk:

- a) részletek a többéves nemzeti ellenőrzési tervek azon módosításaira vonatkozóan, amelyek egyebek között figyelembe veszik az új jogi szabályozást, az új betegségeket vagy kockázati tényezőket, az új tudományos eredményeket, az elvégzett ellenőrzések eredményeit és a jelentős szervezeti változásokat;
- b) a többéves nemzeti ellenőrzési terv értelmében az előző évben elvégzett ellenőrzések és auditok eredményei;
- c) az ellenőrzések során megállapított szabálysértési esetek típusa és száma;
- d) a többéves nemzeti ellenőrzési tervek hatékony végrehajtását célzó intézkedések, beleértve a végrehajtási intézkedéseket és azok eredményeit.

A rendelet 44. cikkének (4) és (6) bekezdése előírja, hogy a Bizottság éves jelentést dolgozzon ki a hatósági ellenőrzések átfogó működéséről, és azt nyújtsa be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a következőkkel kapcsolatban:

- a) a nemzeti hatóságok által benyújtott éves jelentések;
- b) a tagállamokban végzett uniós auditok² és vizsgálatok;
- c) bármely más lényeges információ.

A Bizottság 2010 augusztusában nyújtotta be első jelentését az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.³ Ennek a jelentésnek az volt a fő célja, hogy elsőként elemezze a tagállamok első éves jelentéseiben szereplő hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos adatokat és információkat. A jelentés ezenkívül az uniós auditok és vizsgálatok eredményeit is összefoglalta. A tagállamok a jelentést az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2010. szeptemberi ülésén, az Európai Parlament környezetvédelmi, mezőgazdasági és vidékfejlesztési bizottságai pedig 2010 októberében vitatták meg.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 882/2004/EK rendelete a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).

² 2010 óta a „vizsgálat” kifejezést az „audit” váltotta fel, amely az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal tevékenységének tágabb hatókörét tükrözi. A hivatkozás megkönnyítése érdekében ebben a jelentésben az „audit” kifejezést használjuk.

³ COM(2010) 441 végleges, 2010.8.25.

A Bizottság tárgyalásokat kezdett a tagállamokkal az első jelentésben felvetett kérdésekről, mindenekelőtt arra keresve választ, hogy hogyan lehetne ésszerűsíteni és egységesíteni a hatósági ellenőrzésekre vonatkozó adatok összegyűjtését és kezelését.

Ez a második jelentés az elsőhöz képest némiképp más megközelítésből indul ki. Általános áttekintést kíván adni az Unió élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseiről, azonban nem korlátozódik az elmúlt évre – amelyre vonatkozóan valamennyi tagállam éves jelentései rendelkezésre állnak –, hanem az ellenőrzéssel kapcsolatban mindhárom fő információs forrás legfrissebb információit veszi alapul annak érdekében, hogy az Unió ellenőrzési rendszerének működéséről a lehető legnaprakészebb beszámolót biztosítsa.

A jelentés a következő fő forrásokat vette alapul: a) a tagállamok 2008-ra és 2009-re vonatkozó éves jelentései, b) a Bizottság 2008–2010-es időszakra vonatkozó ellenőrzési tevékenységének eredményei, valamint c) az ellenőrzésekre vonatkozó egyéb lényeges információk, többek között:

- az egyes ágazatokban elvégzett ellenőrzésekről szóló legutóbbi tagállami jelentések;
- a sürgősségi riasztási rendszerek eredményei (élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer [RASFF], az állatbetegségek bejelentő rendszere [ADNS] és a növény-egészségügyi értesítő rendszer [Europhyt]);
- az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság, valamint a Növényegészségügyi Állandó Bizottság ellenőrzésekről szóló megbeszélései és határozatai;
- a tagállamok ellenőrzési rendszereinek gyenge pontjaival összefüggő jogsértések áttekintése.

2. Az Európai Unió élelmiszerlánc

Annak érdekében, hogy megértsük, hogyan működik a hatósági ellenőrzések uniós rendszere az élelmiszerláncban (ideértve a növény- és állategészség, valamint az állatjólét biztosítása érdekében szükséges ellenőrzéseket), először meg kell értenünk, milyen nagyságrendű és milyen bonyolult az Unió élelmiszerlánc. Az Eurostat legfrissebb adatai szerint az Unió élelmiszerláncának teljes kibocsátási értéke körülbelül 750 milliárd EUR összeget tesz ki. Az ágazatban foglalkoztatottak létszáma – az elsődleges termeléstől a kiskereskedelemig és a vendéglátásig – összességében meghaladja a 48 millió főt. Az Unió élelmiszerláncában az élelmiszer-előállításból a kiskereskedelemig és a vendéglátásig mintegy 14 millió mezőgazdasági östermelő és 3 millió élelmiszer-ipari vállalkozás működik. Ezek a globális adatok némiképp érzékeltetik, hogy mekkora is az élelmiszeripar. Egyrészt óriási, másrészt pedig igen változatos és összetett.

Az elsődleges termelést tekintve például, a gazdaságok átlagos mérete igen változó: a Cseh Köztársaságban körülbelül 90 hektáros gazdaságok találhatók, míg az Egyesült Királyságban, Franciaországban és Németországban hozzávetőleg 50 hektárosak, más országokban, például Lengyelországban, Bulgáriában és Romániában a 8 hektárnál kisebb gazdaságok a jellemzők.

A gazdálkodás típusai is igen eltérőek Unió-szerte, ami nagymértékben az agroklimatikus feltételekkel magyarázható, de a régi jó bevált mezőgazdasági hagyományok is közrejátszanak.

Az Unióban mintegy 300 000 élelmiszergyártó vállalkozás működik. Sok termék – például a bor, az olívaolaj, a tojás és a sajt – esetében a feldolgozást inkább mezőgazdasági üzemek, mint gyártó vállalatok végzik. Amennyiben kizárólag a termelési ágazatra összpontosítanánk, akkor alulbecsülnénk az Unió élelmiszerrendszerének teljes méretét és összetettségét. Különösen a termelési ágazatra igaz, hogy néhány, világméretben működő vállalat adja a termelés igen nagy hányadát. A tejágazatban például a vállalatok 1 %-a adja az uniós össztermelés több mint 60 %-át. Az elsődleges termelésen kívül az élelmiszer-ipari vállalkozások legnagyobb része az élelmiszerlánc végén, azaz a kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari ágazatban működik. Több mint egymillió élelmiszer-kiskereskedés működik az Unióban, amelyek többsége kis családi vállalkozás, jóllehet az összetértesítést tekintve néhány nagy szupermarket-hálózat uralja az ágazatot. Mintegy 1,4 millió étterem és vendéglátó-ipari létesítmény működik.

3. Az Unió élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseinek áttekintése

3.1. A tagállamok éves jelentéseinek felülvizsgálata

Az Unió terjedelmes és részletes joganyagot dolgozott ki annak biztosítása érdekében, hogy az élelmiszer-termelés ezen óriási és összetett rendszerén keresztül a fogyasztókhöz eljutó élelmiszer biztonságos és egészséges legyen. Az uniós takarmány- és élelmiszerjog alapelveit a 178/2002/EK rendelet⁴ határozza meg. E rendelet értelmében elsődlegesen az élelmiszerláncban részt vevő élelmiszer-ipari vállalkozások feladata, hogy gondoskodjanak az élelmiszer biztonságáról az elsődleges termeléstől egészen a végső fogyasztó részére történő értékesítésig. A tagállamok kötelesek nyomon követni és ellenőrizni, hogy a vállalkozók az élelmiszer- és takarmánybiztonságra (többek között az állategészségügyre, állatjólétre és növényegészségügyre) vonatkozó uniós jogszabályok követelményeinek eleget tesznek-e. E cél érdekében ellenőrzési rendszert kell működtetniük.

A 882/2004/EK rendelet írja elő, hogy ezeket az ellenőrzéseket hogyan kell megszervezni és működtetni. A rendelet az élelmiszerlánc biztonságára vonatkozó uniós szabályok betartásának biztosítása érdekében lényegében meghatározza a hatósági ellenőrzések elvégzésének általános szabályait. Különösen az olyan esetekre ír elő kötelezettségeket, amikor a tagállamok ellenőrzik, hogy:

- a vállalkozók betartják-e az ágazati jogi követelményeket, illetve

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról.

- az uniós piacon értékesítendő (és az Unióban gyártott vagy harmadik országokból behozott) áruk megfelelnek-e az ágazati jogszabályokban előírt szabványoknak és követelményeknek.

A 882/2004/EK rendelet alapján a tagállamok hatóságai ezenkívül más hivatalos feladatokat is ellátnak, például az állatbetegségek kórokozói elleni küzdelemmel, illetve azok felszámolásával összefüggő feladatokat (például egyes programok keretében bizonyos betegségekkel kapcsolatos állatkísérletek, járványok kitörését követő járványügyi vizsgálatok, állatbetegségek elleni védőoltások, illetve a kórokozókkal fertőzött állatok leölése).

A rendelet ezenkívül részletes szabályokat állapít meg a bizottsági szolgálatok által a tagállamokban elvégzendő ellenőrzésekkel kapcsolatban annak érdekében, hogy biztosítsa az ágazati jogszabályokban, illetve szóban forgó rendeletben foglalt kötelezettségek betartását. A tagállamoknak a rendeletben előírt követelmények betartása érdekében többéves nemzeti ellenőrzési terveket kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk. Ezek a tervek általában egy 3–5 éves időtartamra vonatkoznak és alkalmazásuk 2007 elejétől indult. A tagállamoknak a többéves nemzeti ellenőrzési terveik végrehajtásáról éves jelentést kell küldeniük a Bizottságnak. Eddig a 2007., 2008. és 2009. évre vonatkozó éves jelentések érkeztek meg.

A Bizottság a nemzeti jelentések első elemzésének eredményeit az elmúlt évről készült COM(2010) 441. sz. áttekintő jelentésében foglalta össze. Ebben a jelentésben nagyon nehéz volt az Unió egészére nézve következtetéseket levonni, mivel a nemzeti jelentések mind a felépítésüket, mind a tartalmukat tekintve igen eltérőek voltak, és az ellenőrzéssel kapcsolatos adatokat sem hangolták össze. Ugyanez jellemző a 2008-as és 2009-es jelentésekre is, ami részben azt tükrözi, hogy a tagállamok között a mezőgazdaság szerkezetét, a közigazgatási kultúrát és a méreteket tekintve jelentős különbségek állnak fenn. Mindazonáltal a jelentések összehasonlíthatósága sokat javult, ami annak köszönhető, hogy a) a tagállamok tapasztalatokat szereztek a termeléssel kapcsolatban és b) a Bizottság folyamatos és élénk párbeszédet folytat a tagállamokkal annak érdekében, hogy a jelentések tartalmát továbbfejlessze és különösen azért, hogy az összehasonlíthatóságukat javítsa. Mivel a legtöbb tagállam már három egymást követő évre vonatkozóan szolgáltatott információkat, érdekes tendenciákat és fejleményeket lehet megfigyelni ezen időszakra nézve. Ezeket az alábbiakban ismertetjük.

Adatgyűjtés és -elemzés

A legtöbb jelentés egyik közös jellemzője, hogy igyekeztek az elvégzett ellenőrzések számára és típusára, valamint az azok eredményeire vonatkozó adatok összegyűjtésén javítani. A hatékonyság és eredményesség eléréséhez elengedhetetlenül szükségesek azok a megfelelő, naprakész adatok, amelyek alapján a teljesítményt értékelni lehet és meg lehet határozni a jövőbeli ellenőrzési tevékenységek prioritásait. Noha az éves jelentésekben számos ilyen irányú jelenlegi és új kezdeményezésről tesznek említést, úgy tűnik, hogy a különböző ellenőrző hatóságok az egyes tagállamokban, illetve a tagállamok között ritkán osztják meg egymással a know-how-t és a tapasztalatokat. A Bizottság a tavalyi éves jelentésében kifejezte azon szándékát, hogy a tagállamokkal együttműködésben meg kívánja vizsgálni, hogyan lehetne az adatátviteli és -elemzési lehetőségeket felhasználni annak érdekében, hogy az egyszerűsítést és a szabványosítást

uniós szinten lehessen megvalósítani. Az ezzel kapcsolatos munka megkezdődött, ami segítheti a tagállamokat a saját információkezelési rendszerük kidolgozásában.

Az eredményekre vonatkozó átfogó kimutatások

A jelentések felépítésére és tartalmára vonatkozó bizottsági iránymutatásokban felkérlik az egyes nemzeti hatóságokat arra, hogy az ellenőrzési rendszerük teljesítményéről minden évben készítsenek átfogó beszámolót. Ezen beszámolók minősége igen eltérő. A legtöbb jelentésben csak általánosságban számolnak be arról, hogy az ellenőrzéseket a terveknek megfelelően végezték el, az élelmiszer-biztonság, az állategészségügy és állatjólét, valamint a növényegészségügy általános színvonala megfelelő, és amennyiben szabálysértéseket állapítottak meg, azok rendszerint nem voltak jelentősek. Néhány jelentés azonban – teljesítménymutatók alapján – jóval átfogóbb és megalapozottabb értékelést tartalmaz. Némely esetben ezek a mutatók az elvégzett ellenőrzések számára és típusára korlátozódnak, illetve arra, hogy azok összhangban vannak-e az eredeti tervekkel. Más esetben (Franciaországban, Finnországban, Svédországban és a Szlovák Köztársaságban) ezek a mutatók a fentiekén kívül a teljesítményt a konkrét állatbetegségek, illetve az élelmiszerből származó betegségek előfordulásához viszonyítva igyekeznek mérni. Franciaországban megpróbálják az ellenőrzések költségét számos konkrét területen nyomon követni.

A többéves nemzeti ellenőrzési tervek végrehajtása terén elért előrelépés

A tagállamok számára igen nagy kihívást jelentett az a követelmény, hogy olyan integrált többéves nemzeti ellenőrzési terveket vezessenek be, amelyek a „tanyától a tányérig” tartó teljes élelmiszerlánc esetében végzett valamennyi ellenőrzési tevékenységre kiterjednek. A nemzeti ellenőrzési rendszerek a legtöbb tagállamban igen összetett rendszerek, amelyek gyakran az élelmiszerekkel és takarmányokkal, az állategészségüggyel, az állatjóléttel és a növényegészségüggyel kapcsolatos ellenőrzési tevékenységek különböző területein számos különféle szervezetet érintenek. Ezek a szervezetek a legtöbb tagállamban nem rendelkeztek elég tapasztalattal ahhoz, hogy egymással együttműködve integrált ellenőrzési terveket dolgoztak volna ki. A legtöbb tagállamban ezenkívül az ellenőrzések elvégzésének operatív felelősségét átruházták a regionális és helyi hatóságokra. Ahhoz, hogy a nemzeti hatóságok biztosítani tudják, hogy a tevékenységeik teljes mértékben, következetesen és koherensen beépüljenek a nemzeti tervekbe, a hatóságoknak meg kellett szilárdítaniuk a konzultációs és kommunikációs mechanizmusait a regionális és helyi hatóságokkal. A tervek végrehajtásáról szóló éves jelentések szerint jelentős előrelépés történt a struktúrák és eljárások létrehozásának eredményeként, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten valamennyi résztvevő ellenőrzési tervét összehangolják. A legtöbb hatóság számára most az jelenti a legfőbb kihívást, hogy olyan információs és kommunikációs rendszert hozzon létre, amely pontos adatokat tud szolgáltatni az elvégzett ellenőrzésekről és az eredményeikről annak érdekében, hogy a teljesítményt a többéves nemzeti ellenőrzési tervek alapján a különböző időszakokban pontosan értékelni lehessen, illetve hogy az ellenőrzési célkitűzéseket a kockázatok alapján megállapított prioritásokhoz lehessen igazítani.

Az élelmiszer-ipari vállalkozók nyilvántartásba vétele

Az élelmiszer eredményes nyomonkövethetősége az eredeti forrástól a végső rendeltetési helyig az Unió élelmiszer-biztonsági ellenőrzési rendszerének egyik alapelve. A rendszer legfontosabb építőkövei a valamennyi vállalkozóra kiterjedő átfogó nyilvántartásba vétel, az állatok azonosításának hatékony rendszere, valamint a takarmányok és élelmiszerek nyomonkövethetősége. Az élelmiszer-ipari vállalkozók nyilvántartásba vétele terén jelentős előrelépés történt. A takarmányokkal foglalkozó kisebb létesítmények nyilvántartása azonban még mindig nem teljes. Az állatok nyomonkövethetőségét illetően vannak még nyilvánvaló hiányosságok a szarvasmarha- és sertésállományok, illetve különösen a juhok, a kecskék és a lovak azonosítása terén.

Kockázatértékelés és a fontossági sorrend megállapítása

A 882/2004/EK rendelet kifejezetten előírja a nemzeti hatóságok számára, hogy olyan rendszert dolgozzanak ki, amely egyértelműen értékeli a kockázatokat és az ellenőrzéseket tekintve megállapítja a fontossági sorrendeket. Ahogy az elkövetkezendő években nő a forrásokra nehezedő nyomás, a többéves nemzeti ellenőrzési tervek, illetve a hozzájuk kapcsolódó éves jelentések ezen aspektusát egyre inkább előtérbe kell helyezni. Néhány tagállam éves jelentései igen jól szemléltetik, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók esetében hogyan csoportosítják a kockázatokat, illetve azt, hogy ez alapján hogyan szervezik meg az ellenőrzési tevékenységeket. Ezen a téren különösen Hollandia, Finnország és Szlovénia jár élen. A nemzeti hatóságok azonban számos tagállamban megállapították, hogy az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozók esetében feltétlenül javítani kell a kockázatok csoportosításának rendszerét. Az Egészség- és Fogyasztóügyi Főigazgatóság Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatala az elmúlt években elvégzett auditok révén egyre nagyobb hangsúlyt fektetett arra, hogy a tagállamok gondoskodjanak arról, hogy a hatósági ellenőrzéseket valamennyi ágazatban a kockázatok alapján és megfelelő gyakorisággal rendszeresen végezzék el.

Az ellenőrzések gyakorisága és hatóköre

A jelentések általában arról tanúskodnak, hogy igen sűrűn végeznek ellenőrzéseket Európa-szerte. A vizsgálatok gyakorisága azonban a vállalkozások jellegétől függően jelentősen eltér. A magas kockázatot képviselő ágazatokban, például a tej- és húsiparban, jóval gyakrabban végeznek ellenőrzéseket.

A takarmányok és állati melléktermékek esetében az ellenőrzések kevésbé gyakoriak, mint az élelmiszerek esetében. A takarmányokra és az állati melléktermékekre vonatkozó uniós jogszabályokban az elmúlt évtizedben bekövetkező jelentős változások, különösen az az igény, hogy a takarmányokkal és állati melléktermékekkel foglalkozó valamennyi vállalkozás nyilvántartásba legyen véve, óriási többletmunkát jelentett mind a vállalkozások, mind pedig az ellenőrző hatóságok számára. A legtöbb jelentés kitér arra, hogy ezekben az ágazatokban fejlesztésekre volna szükség és a kockázatok fontossági sorrendje alapján növelni kellene az ellenőrzések gyakoriságát.

Az állategészségügy területén végzett ellenőrzések az állatok azonosítására és az állatbetegségek, például a brucellózis, a gümőkór, a klasszikus sertéspestis és a BSE kiszűrésére vonatkozó követelmények betartásának vizsgálatára összpontosítanak. A

tagállamoknak ezenkívül készenléti tervekkel kell rendelkezniük az élelmiszer- és takarmánybiztonságot, valamint az állategészségügyet érintő veszélyhelyzetek kezelésére.

A nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti koordináció

A hatósági vizsgálatok elvégzése a legtöbb tagállamban elsősorban a regionális és helyi hatóságok operatív feladata. Ez olyan tagállamokban, például Németországban, Spanyolországban, Olaszországban, Görögországban, az Egyesült Királyságban, Svédországban és Finnországban jellemző, ahol a felelősséget olyan regionális és helyi hatóságokra ruházták át, amelyek magas fokú autonómiával rendelkezhetnek. Ezen tagállamok számára az jelenti a kihívást, hogy hogyan tudnak olyan megfelelően stabil felelősségi rendszert biztosítani, amelynek révén a regionális és helyi hatóságok az ellenőrzési tevékenységeikről megfelelően és következetesen el tudnak számolni a nemzeti hatóságaik és általuk az uniós szint felé.

Ezzel összefüggésben felmerül még a különböző hatóságok hatásköre és ellenőrzési tevékenységei közötti átfedések kérdése. Számos tagállamban ez régóta vita tárgyát képezi. Görögországban, Portugáliában és Romániában például maguk a belső ellenőrzést végző hatóságok is jelentős problémának tartják a hatáskörök és operatív tevékenységek közötti átfedéseket. A fenti országok azon tagállamok közé tartoznak, amelyek szerint a megfelelő erőforrások hiánya az egyik oka annak, hogy az ellenőrzések számára vonatkozó célkitűzést nem lehet teljesíteni. Általában véve úgy tűnik, hogy az egyértelműen körülhatárolt felelősségi körökkel és vezetési struktúrával rendelkező tagállamok, amelyek esetében az elszámolási kötelezettség valamennyi szinten megjelenik, azok a tagállamok, amelyek a legeredményesebben működnek.

Nemzeti ellenőrzési rendszerek

A 882/2004/EK rendelet előírja a tagállamok számára, hogy végezzenek belső ellenőrzést, illetve végeztessenek külső auditálást annak érdekében, hogy ellenőrzési rendszereik megfeleljenek a rendeletben foglalt célkitűzéseknek. A rendelet ezenkívül előírja, hogy ezeket az auditokat független vizsgálatnak is alá kell vetni és azokat átlátható módon kell elvégezni.

Csaknem valamennyi tagállam rendelkezik ellenőrzési rendszerrel, a legtöbb esetben azonban ez az egész rendszeren belül a konkrét ellenőrzési területeknek csak egy részét érinti. Az auditok eredményeit az éves jelentések tartalmazzák, azonban legtöbbször csak összefoglaló formájában. A belső auditok során megállapított legfőbb hiányosságokról, illetve a korrekciós intézkedésekről általában nem számolnak be részletesen a jelentésekben. Van azonban néhány figyelemre méltó kivétel. Finnország és a Cseh Köztársaság például beszámolt az elvégzett auditokról és a megállapított hiányosságokról.

Az éves jelentések ezenkívül kevés információval szolgálnak azokról a hatályos intézkedésekről, amelyek alapján az auditokról készült beszámolókat független vizsgálat alá kell vetni.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal jövőbeli auditjainak megtervezése során a kockázati tényezők között fokozottan figyelembe fogja venni azt, hogy a tagállamok

ellenőrzési rendszereiben az ellenőrzések terén szükséges fejlesztéseket megbízhatóan elvégzik-e vagy sem.

Erőforrások

A nemzeti hatóságok által szolgáltatott adatok alapján nemzeti, regionális és helyi szinten hozzávetőleg több mint 100 000 ember foglalkozik közvetlenül vagy közvetve az élelmiszer- és takarmánybiztonság, az állategészségügy, állatjólét és növényegészségügy terén végzett ellenőrzésekkel. Ez igen jelentős erőforrásnak tekinthető, azonban az ellenőrzési célkitűzéseket a tényleges eredményekkel összehasonlítva néhány ellenőrzési hatóság mégis a munkaerőhiányt jelöli meg az egyik olyan tényezőnek, amely miatt az ellenőrzési célkitűzések nem teljesülnek. Néhány tagállam, például Hollandia, egyértelműen leszögezi, hogy az ellenőrzési rendszereiket és tevékenységeiket az utóbbi években megvalósított állománycsökkentésekhez és ésszerűsítésekhez igazítva módosították. A kockázatértékelés és az ellenőrzések fontossági sorrendjének megállapítása jelentős szerepet töltött be az említett módosítások végrehajtásakor.

Képzés

A nemzeti jelentések részletesen beszámolnak az ellenőrzést végző alkalmazottak és az élelmiszer-ipari vállalkozók számára évente szervezett képzési programokról. A képzésekkel kapcsolatos tevékenységek általában véve igen fontosak. Három fő területre korlátozódnak. Egyrészt a higiéniai szabályok megállapításáról szóló, 2006-ban bevezetett rendeletek előírták, hogy fokozottabban oda kell figyelni a jó higiéniai gyakorlatokra és valamennyi élelmiszer-ipari vállalkozónak alkalmaznia kell a HACCP⁵ alapelveit. Az elmúlt években jelentős erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók és az ellenőrzést végző alkalmazottak minden szinten megismerjék az új rendeletek előírásait. Másrészt a tudomány és a technológia fejlődése, különösen az élelmiszer- és takarmány-előállítás viszonylag új területei (például új élelmiszerek, GMO, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok, élelmiszer- és takarmányadalékok) megkövetelik, hogy az alkalmazottak a szakértelmüket folyamatosan fejlesszék. Harmadrészt mivel a takarmányok és állati melléktermékek ellenőrzése egyre nagyobb hangsúlyt kap, tovább kellett törekedni arra, hogy a vállalkozók és a hatósági ellenőrök megismerjék az ezen ágazatokban érvényes uniós jogszabályok új követelményeit.

A nemzeti szintű képzéseket a 882/2004/EK rendelet 51. cikkében előírt és 2006-ban elindított „Jobb képzés a biztonságosabb élelmiszerekért” című program keretében a Bizottság által szervezett képzések támogatják és egészítik ki. E programnak, amely számos témakört felölel, célja, hogy a hatósági ellenőrzések még eredményesebben biztosíthassák, hogy a gazdasági szereplők az emberek, az állatok és a növények egészségét, valamint az állatjólétet védő uniós jogszabályokat minden szinten tiszteletben tartásuk. Ez biztonságosabb élelmiszerek és takarmányok előállításához, az állat- és növényegészségügyi szabványok továbbfejlesztéséhez, valamint a fogyasztó- és állatvédelem szintjének növeléséhez járul hozzá.

⁵ Veszélyelemzés, kritikus szabályozási pontok.

A Bizottság ellenőrzési tevékenységének eredményei, például az e jelentés 3.2. pontjában bemutatott általános higiénia területén említett megállapítások megerősítik, hogy bizonyos területeken további képzésre van szükség.

Laboratóriumok

Valamennyi tagállamnak ki kell jelölnie azokat a laboratóriumokat, amelyek a hatósági ellenőrzések során vett minták elemzését végzik. Ezeknek a laboratóriumoknak – az egységes és magas színvonal biztosítása érdekében – az előírt uniós vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően kell működniük, illetve ezen szabványok alapján kell értékelnie és akkreditálni őket. Az Unióban hatósági laboratóriumok kiterjedt hálózata működik. Számos ilyen laboratórium nemzeti szinten működik, azonban a regionális és helyi hatóságok – különösen az autonóm régiókkal vagy helyi hatóságokkal rendelkező tagállamokban – kijelölhetik a saját hatósági laboratóriumaikat. Ennek eredményeként tekintélyes mennyiségű hatósági laboratórium működhet. Az akkreditációs eljárás összetett és meglehetősen költséges, különösen a kisebb regionális vagy helyi laboratóriumok számára. Néhány tagállam ezért a hatósági ellenőrzésekkel összefüggésben végzett vizsgálatokkal foglalkozó hatósági laboratóriumok teljes körű akkreditációjával kapcsolatban továbbra is késedelmekről számol be. A Bizottság 2010-ben megbeszéléseket kezdeményezett a tagállamokkal az akkreditációs követelményekről.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai megerősítik, hogy a laboratóriumok ágazatonként változó mértékben felelnek meg az uniós jogszabályoknak. A halakat és a halászati termékeket tekintve például úgy tűnik, hogy a hatósági ellenőrzésekkel összefüggésben végzett elemzésekkel foglalkozó laboratóriumok általában jól felszereltek, el tudják végezni a szükséges elemzéseket és legtöbbjük rendelkezik akkreditációval. A *szalmonellára* vonatkozó nemzeti ellenőrzési tervek alapján működő laboratóriumok esetében azonban más a helyzet. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai a növényvédő szerek ellenőrzését tekintve néhány tagállam esetében szintén laboratóriumi hiányosságokról számolnak be.

A hatósági ellenőrzések és megfigyelések eredménye

a) A szabálysértések legfőbb területei

A szabálysértésekkel kapcsolatos tagállami jelentésekben két visszatérő témát említenek az élelmiszer-termelés esetében: a létesítményekben elvégzett higiéniai ellenőrzéseket és a címkézést. A higiéniai szabályok megállapításáról szóló rendeletek előírásai 2006-tól léptek hatályba. A 2007-es ellenőrzésekre vonatkozó nemzeti jelentések ezen rendelet alkalmazását illetően széles körben hiányosságokról számoltak be, ami valószínűleg részben annak volt köszönhető, hogy az előírások csak az azt megelőző évben léptek hatályba. 2008-ban és 2009-ben már jelentős előrelépést regisztráltak, azonban a legtöbb jelentés rámutat arra, hogy az élelmiszerlánc végén található, kiskereskedelemmel és vendéglátással foglalkozó kisvállalkozók esetében folyamatos problémák állnak fenn. A legfőbb hiányosságok a következők: korszerűtlen épületek és berendezések; a vállalkozók egyáltalán nem vagy nem megfelelően végeznek önellenőrzéseket; a HACCP-t nem kielégítően alkalmazzák és a nyilvántartások hiányosak. Egyes hatóságok rámutatnak arra, hogy a kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari ágazatban a problémákat a munkaerő, különösen az idegymunkások magas fluktuációja okozza, ami megnehezíti az alkalmazottak jó higiéniai gyakorlattal kapcsolatos képzését. A címkézés esetében úgy tűnik, hogy a fő problémát a különböző jogalkotási területeken

(például adalékanyagok, táplálkozás, származási hely stb.) előírt követelmények összetettsége okozza.

A takarmányok esetében a legtöbb szabálysértés a következőkkel kapcsolatos: a vállalkozók késedelmes nyilvántartásba vétele; a HACCP alapelveinek nem megfelelő alkalmazása; a takarmánygyártók higiéniája; a takarmányokban található adalékanyagokra vonatkozó szabályok megsértése.

Az állategészségügy terén a legfőbb hiányosságokat az állatok azonosításával és mozgásával kapcsolatos ellenőrzésekkel összefüggésben jelentették.

Az állatok gazdaságban való kíméletét illetően a legtöbb hiányosságot annak tulajdonították, hogy a gazdálkodók, különösen a kisebb termelők nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel. Néhány tagállamban azt regisztrálták, hogy a szabálysértések száma a gazdálkodók számára biztosított képzéseket és tájékoztatást követően csökkent.

A hatósági ellenőrzések és megfigyelések eredménye

b) Az élelmiszerből származó betegségekkel kapcsolatos általános tendenciák

Az Unióban leginkább a *szalmonella* és a *Campylobacter* okozza az élelmiszerből származó betegségeket. A zoonózisról szóló tagállami jelentések Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság általi elemzése megerősíti, hogy az emberek körében előforduló szalmonellózis csökkenő tendenciát mutat az Európai Unióban. 2009-ben összesen 108 614 esetben erősítették meg emberi megbetegedést (2011-ben közzétett adat), és különösen a *S. Enteritidis* okozta emberi megbetegedések száma csökkent számottevően. Az EFSA jelentése rámutat arra, hogy a megbetegedések számának csökkenése annak köszönhető, hogy a tagállamokban alkalmazzák a *szalmonella* ellenőrzésére vonatkozó programokat.

A tagállamok ellenőrzésekről szóló éves jelentései arra utalnak, hogy az e két mikrobiológiai veszélyforrással összefüggő mintavételek és ezen minták vizsgálati képviselik a tagállamokban az élelmiszer-termeléssel kapcsolatos mintavételek és vizsgálatok legnagyobb hányadát.

Nemzeti végrehajtási intézkedések

A 882/2004/EK rendelet előírja, hogy az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a vállalkozók szabálysértés esetén korrekciós intézkedéseket tegyenek. Azt is előírja a tagállamok számára, hogy az uniós jog megsértésének esetén alkalmazandó szankciókat tekintve egyértelműen meghatározott szabályokkal rendelkezzenek. Ezeknek a szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. Csaknem mindegyik jelentés röviden összefoglalja a szabálysértések esetén érvénybe léptetett intézkedéseket. A legáltalánosabban alkalmazott intézkedések közé a figyelmeztetések, a bírságok, illetve a vállalkozások ideiglenes vagy – súlyos esetekben – végleges megszüntetése tartozik, ritkább esetben – csalás és a jogi követelmények súlyos megsértése esetén – büntetőeljárás indult. Általában véve kevés információ áll rendelkezésre a szankciókkal, illetve azok alkalmazásának módjával kapcsolatban, és az információk részletessége tagállamonként változó. Mivel az éves beszámolók nem tartalmaznak ennél konkrétabb és összehangoltabb adatokat, nem lehet megítélni, hogy a végrehajtás általános rendszere a tagállamokban mennyire konzisztens. Egyes tagállamokban, például a Cseh Köztársaságban, az a tendencia figyelhető meg, hogy a

kevésbé súlyos szabálysértések esetén a bírósági eljárások helyett inkább a kevesebb terhet jelentő, viszont jóval hatékonyabb közigazgatási eljárások kerülnek előtérbe.

Az egészséget fenyegető veszélyek kialakulását követő hatósági ellenőrzések – élelmiszerek, állatok és növények

Az utóbbi években az élelmiszer- és takarmánybiztonság terén az Unióban előforduló legfőbb egészségügyi szükséghelyzetek a takarmányok előállítására vezethetők vissza. 2008-ban az írországi sertéshúsban igen magas fokú dioxinszennyeződést állapítottak meg. A problémát a takarmány előállításának folyamatára vezették vissza, ahol a szárítási folyamat során jelentős mértékben szennyezett hulladékot használtak. 2010-ben Németországból származó termékekben észleltek dioxinszennyeződést. Ebben az esetben kizárólag ipari célra alkalmas zsiradékot kevertek a takarmányokba. A Bizottság ennek a problémának az orvoslására különleges intézkedéseket kíván elfogadni.

A tagállamoknak az állategészségügy területén tovább kellett törekedniük a kéknyelv-betegség és a madárinfluenza megfékezésére. A száj- és körömfájás járvány legutóbbi, bulgáriai kitörése egyrészt előtérbe helyezi az elővigyázatosság fontosságát, másrészt azt is bizonyítja, hogy amennyiben az uniós ellenőrzési intézkedéseket megfelelően alkalmazzák, azok eredményesen meg tudják akadályozni a megbetegedések elterjedését.

A növényegészségügy területén kiemelt prioritásként kezelték azt a kérdést, hogy a fenyőfa fonalférge jelentette veszélyt Portugália területére korlátozzák, és az intézkedések végrehajtásával megelőzzék a spanyolországi járvány kitörését. Hasonlóképpen a pálmafűró ormányos bogár gyors elterjedése a földközi-tengeri országokban, illetve az ázsiai citruscincér és az ázsiai hosszúcsápú cincér által okozott járványok ismételt kitörése fokozott tagállami ellenőrzést és elkülönítési intézkedéseket tett szükségessé. Az uniós szintű intézkedéseket és az érintett tagállamok általi ellenőrzési tevékenységeket e jelentés 3.2. szakasza ismerteti.

Érdekes fejlemények, amelyek követendő példák lehetnek

A létesítmények osztályozása és az eredmények közzététele (Dánia, a Cseh Köztársaság, az Egyesült Királyság és Belgium): Az élelmiszer-ipari vállalkozók nyilvántartásba vételére vonatkozó követelmény, illetve a vállalkozók ellenőrzéséről szóló eredmények hatóságok által történő közzététele együttesen megkönnyíti, hogy a fogyasztók hasznos tájékoztatást kapjanak az éttermekre és üzletekre vonatkozó megfelelőségi előírásokkal kapcsolatban. Ezt már számos példa bizonyítja, amelyek közül a legrégebbi a dán „smiley” rendszer (<http://www.findsmiley.dk/en-US/Forside.htm>). Az Egyesült Királyságban és Belgiumban hasonló elképzeléseket követnek.

A korrekciós intézkedések vállalkozók általi bejelentése (Hollandia): Az ellenőrzési szolgáltatások hatékonyságának javítására és az ellenőrzési tevékenységek élelmiszer-ipari vállalkozókra háruló terheinek enyhítésére irányuló törekvések részeként Hollandia olyan elektronikus rendszert vezetett be, amelyen keresztül az élelmiszer-ipari vállalkozók saját maguk végezhetik el a bejelentést. Az élelmiszer-ipari vállalkozók a rendszer segítségével webalapú bejelentési eszközön keresztül tehetnek jelentést az ellenőrző hatóságnak a korábbi ellenőrző látogatásokat követően megfogalmazott ajánlások alapján tett intézkedésekről. A gyakran előforduló szabálysértések esetén

ezeket a jelentéseket újabb hatósági ellenőrzés nélkül is elfogadják, bár alkalmanként véletlenszerű helyszíni ellenőrzésre is sor kerül.

Minőségirányítási rendszerek (Belgium, a Cseh Köztársaság, Németország, Litvánia és Szlovénia): Az ellenőrzési szolgáltatásaik keretében számos tagállam vezetett be minőségirányítási rendszert, amelyet a nemzetközi szabványoknak megfelelően akkreditáltak. A Cseh Köztársaságban például a legtöbb ellenőrző szerv minőségirányítási rendszerének az ISO 9001 szabvány szerinti tanúsítását külső szervek végezték. Ezeket a rendszereket az ellenőrzések általános hatékonyságának és eredményességének javítása szempontjából fontos eszköznek tekintik, és a folyamatban lévő független teljesítmény-felülvizsgálatok a folyamatos fejlődést segítik elő. Németországban a minőségirányítással foglalkozó speciális tartományi munkacsoport harmonizált keretrendszert dolgozott ki a minőségirányítási rendszer 16 tartományban történő létrehozására.

3.2. A Bizottság tagállamokban végzett ellenőrzési tevékenységeinek eredményei

A 882/2004/EK rendelet előírja a Bizottság számára, hogy a tagállamokban ellenőrzéseket végezzen annak igazolására, hogy a hatósági ellenőrzések általában a vonatkozó többéves nemzeti ellenőrzési terveknek és az uniós jogszabályoknak megfelelően történnek-e.

A Bizottság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal minden évben auditokat és vizsgálatokat végez a takarmány- és élelmiszerjognak, valamint az állat-egészségügyi és állatjóléti, illetve növény-egészségügyi jogszabályoknak való megfelelés ellenőrzésére, továbbá annak vizsgálatára, hogy az ezeken a területeken végzett hatósági ellenőrzések az uniós joggal összhangban zajlanak-e. Ezt a programot minden év elején közzéteszik a Bizottság honlapján.

Minden egyes audit megállapításait a következtetésekkel és a feltárt hiányosságok kezelésére vonatkozó ajánlásokkal együtt az érintett nemzeti hatósághoz intézett jelentésben közlik. Az ajánlások kezelésének módját ennek a jelentésnek a 3.4. szakasza ismerteti.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjaiból származó információk alapján – az élelmiszer-biztonságot, illetve az állati vagy növényi egészséget érintő súlyos veszély esetén, illetve amennyiben a kockázat mérséklésére az érintett tagállam intézkedései nem elegendőek – a Bizottság (bizottsági határozat formájában) szükséghelyzeti vagy védintézkedéseket fogadhat el. Ezek a jogi eszközök az adott helyzettől függően további ellenőrzéseket, illetve olyan intézkedéseket tehetnek szükségessé, amelyek révén megakadályozzák a takarmányok, élelmiszerek, állatok és növények, illetve az azokból készült termékek forgalmazását vagy behozatalát.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjaiból származó információk adott esetben jogsértési eljárás során (lásd a 3.4. szakaszt) az uniós jog megsértésének bizonyítására is felhasználhatók.

A vizsgálati jelentések és a tagállami cselekvési tervek közzétételének, valamint a rendszeresen frissített országprofiloknak köszönhetően az érdekelt felek és a polgárok tényszerű képet kaphatnak a Bizottságtól arról, hogy a tagállamok ellenőrző hatóságai

milyen módon tesznek eleget az uniós jogszabályok megfelelő végrehajtásának biztosítására irányuló kötelezettségüknek.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal az elmúlt években évente mintegy 250 auditot folytatott le, amely a teljes élelmiszerláncot, az állategészségügyet és állatjólétet, valamint a növényegészségügyet is érintette.

Az élelmiszer-biztonság terén végzett auditok képezték a program legnagyobb részét. A felülvizsgálati időszakban elvégzett összes audit legalább 70 %-a az élelmiszer-biztonsággal volt összefüggésben, illetve ezek közül néhány az állategészségügy kapcsolódó területeit érintette. Az auditok 12 %-a vonatkozott kizárólag az állategészségügyre. A fennmaradó rész az állatjólét és a növényegészségügy között oszlott meg; évente nagyjából az auditok 8 %-a érintette az említett területeket.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal jelentései egyértelműen tájékoztatnak arról, hogy a tagállamok ellenőrzési rendszerei hogyan működtek az ellenőrzött területeken a jelentéstételi időszak alatt. A következő szakasz azokról a kérdésekről ad tájékoztatást, amelyekkel a program keretében az elmúlt három évben az élelmiszer-biztonság, állategészségügy, állatjólét és növényegészségügy terén a tagállamokban foglalkoztak. Ezenkívül röviden összefoglalja a különböző auditsorozatok legfontosabb megállapításait és következtetéseit.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjairól készült jelentések, illetve az illetékes hatóságok válaszai az ÉAH jelentéseiben megfogalmazott ajánlásokra a következő weboldalon található: http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm

Élelmiszer-biztonság

A tej- és húsipar hatósági ellenőrzése

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal a felülvizsgálati időszakban a vörös húsok előállításával és a tejtermeléssel kapcsolatos higiéniai ellenőrzéseket illetően csaknem valamennyi tagállamban végzett auditokat. Ezek az auditok megerősítették, hogy minden tagállam olyan stabil ellenőrzési rendszert vezetett be, amely többé-kevésbé összhangban van a 882/2004/EK rendelet előírásaival és hogy az Unióhoz 2004-ben csatlakozó tíz tagállamban a csatlakozással összefüggésben jórészt sikerült végrehajtani a hús/tejtermelő és -feldolgozó létesítmények uniós szabványoknak megfelelő korszerűsítését. Az élelmiszer-ipari vállalkozók alkalmazkodtak a higiéniai szabályok megállapításáról szóló rendeletek előírásaihoz. A feltárt hiányosságokat általában az alkalmazottak mulasztásaira lehetett visszavezetni, ami rendszerint gyenge lábakon álló ellenőrzési rendszerre utal. A tartós hiányosságok másik fő oka az, hogy az ellenőrző hatóságok a jogszabályi előírásokat nem megfelelően hajtják végre.

Az auditok ezenkívül olyan tendenciát állapítottak meg elsősorban a „régii” tagállamokban, hogy nem tartják be pontosan a húshigiéniai ellenőrzések követelményeit, például az alábbiakat tekintve: a) a levágást megelőző vizsgálatot nem hatósági állatorvos, hanem a műszaki személyzet végzi, b) a vágásnál, különösen a kisebb vágóhidakon nincs jelen hatósági állatorvos és a levágást követő vizsgálatot később végzik el.

Bébiételek hatósági ellenőrzése

A bébiételek gyártásával kapcsolatban végzett ellenőrzések értékelése érdekében tizenegy tagállamban és Svájcban végeztek auditot. A higiéniai ellenőrzések és a nyomonkövethetőség rendszerét illetően az ebben az ágazatban működő élelmiszer-ipari vállalkozók körében nem találtak komolyabb hiányosságokat. Az ezekben a vállalkozásokban működő HACCP-programok kialakítása során azonban általában nem vették figyelembe a bébiételekkel kapcsolatban felmerülő különleges kockázatokat. Ezenkívül hiányosságokat tártak fel az összetételre és a címkézésre vonatkozó előírásokkal, illetve a növényvédőszer-maradványokra és szennyezőanyagokra vonatkozó önellenőrzésekkel kapcsolatban.

Az anyatej-helyettesítő tápszerek és bébiételek hatósági ellenőrzése az összetevőket, az összetevőkre vonatkozó kritériumokat és a tápanyagokat, a címkézést és a növényvédőszer-maradványokat tekintve nem mindig volt kielégítő. A hatósági ellenőrzések ezen hiányosságait gyakran hozták összefüggésbe, hogy a hatósági alkalmazottak a különleges jogszabályi előírásokkal kapcsolatban nem részesültek megfelelő képzésben, a mintavételi terveket és a vizsgálati programokat nem alakították ki megfelelően, illetve a növényvédőszer-maradványok vizsgálatához nem rendelkeztek elegendő kapacitással. A többi ágazathoz hasonlóan a megállapított hiányosságokat rendszerint különböző nyomonkövetési tevékenységek révén kezelik.

Átmeneti intézkedések a higiéniai szabályok megállapításáról szóló rendeletekkel való összhang kialakítása érdekében

A higiéniai szabályok megállapításáról szóló, 2006 óta hatályban lévő rendelkezések alapján azon élelmiszer-ipari vállalkozók számára, amelyek engedélye kizárólag a hazai piacra korlátozódott, 2009 végéig átmeneti időszakot biztosítottak arra, hogy a rendeletek valamennyi követelményének eleget tegyenek. Ezek a vállalkozások többnyire kis kapacitású létesítmények voltak, amelyek kis mennyiségben dolgoztak fel állati eredetű élelmiszert. Ezeknek a létesítményeknek az átmeneti időszak végéig vagy módosítaniuk kellett a tevékenységi körüket, vagy meg kellett felelniük a higiéniai követelményeknek, bár ezek a rendeletek bizonyos előírásokat tekintve rugalmasak.

Az elmúlt időszakban hat tagállamot kerestek fel, hogy ellenőrizzék az ezen a területen elért előrelépést. Megállapították, hogy ahol a nemzeti hatóságok az uniós rendeleteknek megfelelően rugalmassági intézkedéseket vezettek be, ott a kisebb élelmiszer-ipari vállalkozók jelentős részének sikerült megoldást találnia, különösen a vöröshús- és a tejipari ágazatban. A kevésbé rugalmas intézkedéseket alkalmazó tagállamokban sokkal több volt a szabálysértés. Mivel azonban a tagállamok nem tartják teljes mértékben tiszteletben azt a követelményt, hogy a nemzeti rugalmassági intézkedésekről a Bizottságot értesítsék, ezen intézkedések uniós szintű betartását nem lehet teljes körűen ellenőrizni.

A marhahús és a marhahúsból készült termékek nyomonkövethetősége

A marhahús és a marhahúsból készült termékek nyomonkövethetőségére vonatkozó ellenőrzéseket 2011 végéig kell végrehajtani. A 2002-ben fennálló helyzettel ellentétben, amikor a legutóbbi felülvizsgálatot végezték, a marhahús és a marhahúsból készült termékek nyomonkövethetőségére, illetve a kötelező címkézésre vonatkozó ellenőrzések javultak a felkeresett tagállamokban. Az élő állatok nyomonkövethetőségét illetően

feltártak néhány, főleg az adatbázisok kezelésével, a tartásra vonatkozó ellenőrzésekkel és az élőállat-piacok, illetve élőállat-kereskedők forgalommal kapcsolatos értesítési kötelezettségével összefüggő hiányosságot.

A hal- és halászati termékek hatósági ellenőrzése

Kilenc tagállamban végeztek auditokat annak érdekében, hogy ellenőrizzék a halakra vonatkozó uniós követelmények betartását. Általában véve megállapították, hogy a halászati termékeket illetően valamennyi felkeresett tagállamban átfogó hatósági ellenőrzési rendszer működik, ideértve a létesítmények és a halászhajók nyilvántartásba vételét és jóváhagyását. Néhány tagállam esetében megállapították, hogy a hatósági ellenőrzések végrehajtásának módja régióként eltér. A hatósági vizsgálatokat végző laboratóriumok általában véve jól felszereltek és el tudják végezni a szükséges vizsgálatokat. A legtöbb laboratóriumot akkreditálták.

Noha az egész rendszert jól alakították ki és megfelelően kezelik, három konkrét területen mégis hiányosságokat tártak fel, amelyek a következők ellenőrzésével függenek össze: a) elsődleges termelést végző helyek, például halászhajók és halgazdaságok; b) néhány feldolgozó és fagyasztóhajó; illetve c) a halászati termékekkel kapcsolatos különleges paraméterek, például érzékszervi vizsgálatok, a frissességre utaló jelek, hisztamin-, parazita- és mikrobiológiai vizsgálatok.

A baromfitermékek hatósági ellenőrzése

A baromfihúsról és a baromfihúsból készült termékekre vonatkozó tagállami ellenőrzési rendszer esetében 12 auditot folytattak le. A rendszerek általában véve megfeleltek a követelményeknek. Az ellenőrzés a baromfitermelési lánc egészét érintette, a gazdaságok szintjén végzett ellenőrzések száma néhány esetben azonban alacsony volt. Az ellenőrzés során megállapították, hogy a következő területeket kell fejleszteni: a különleges higiéniai előírások alkalmazása, például a mintavételek gyakorisága vágott baromfi esetén, illetve a HACCP-tervek végrehajtása az egyes létesítményekben; a Bizottságot nem értesítik a kis kapacitással rendelkező vágóhidakra vonatkozó rugalmassági intézkedéseket lehetővé tevő nemzeti jogszabályokról. Ez utóbbi esetben ugyanaz a helyzet, mint a jelentésben korábban már említett vöröshús- és tejipari ágazatban alkalmazott rugalmassági intézkedések esetében.

Szalmonella-ellenőrzési tervek

A baromfiágazatban a szalmonellára vonatkozó nemzeti ellenőrzési tervek esetében hét alkalommal végeztek auditot. Valamennyi felkeresett tagállamban bevezették az ellenőrzési terveket, néhány esetben azonban a végrehajtás bizonyos kategóriákban késett. A nyomon követésre és a különböző baromfikategóriákban végzett szalmonella-mintavételezésre vonatkozó tervek egyik tagállamban sem feleltek meg teljes mértékben az uniós jogszabályoknak, ami nagyrészt a mintavétellel, a nem megfelelő vizsgálati eredményeket követően tett intézkedésekkel és a laboratóriumokkal kapcsolatos hiányosságoknak tudható be.

A nem állati eredetű élelmiszerekre vonatkozó behozatali ellenőrzések

A hatósági ellenőrzések a mikotoxinra és a szudánszínezékekkel elkövetett hamisításra vonatkozó bizottsági határozatok végrehajtását követően – különösen a mintavételt, a minták előkészítését és a nem megfelelő szállítmányok kezelését tekintve – jelentős mértékben javultak. A következő területeken azonban hiányosságokat állapítottak meg: azon árucikkek esetében, amelyeknél az ellenőrzések gyakoriságát a tagállamok által végzett kockázatelemzés alapján határozzák meg; sürgősségi riasztási értesítések esetében; laboratóriumokkal kapcsolatban és az elemzések eredményéről szóló jelentések esetében.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal az utóbbi időben a tagállamokban lefolytatott auditok során különös figyelmet fordított a bizonyos nem állati eredetű takarmányok és élelmiszerek behozatalára vonatkozó hatósági ellenőrzésekről szóló 669/2009/EK rendelet⁶ végrehajtására. Az első eredmények arra utalnak, hogy a tagállamok általában véve végrehajtották a rendeletben előírt legfontosabb követelményeket, különösen az okmányok ellenőrzésére, az azonossági és a fizikai ellenőrzésre kijelölt beléptetési helyek létrehozása révén. A további fejlesztést igénylő területek a következők: az illetékes hatóságok közötti hálózatépítés fejlesztése; a különböző tagállamok közötti árutovábbítás megkönnyítése a függőben lévő fizikai ellenőrzések eredményének megérkezéséig.

Növényvédőszer-maradékok

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal tíz auditot folytatott le a tagállamokban a növényvédőszer-maradékok ellenőrzésével kapcsolatban. Az eredmények arra utalnak, hogy az illetékes hatóságok feladatkörét egyértelműen meghatározták és a növényvédőszer-maradékok ellenőrzésére vonatkozó átfogó, kockázatalapú programokat megfelelően hajtják végre.

Számos tagállamban azonban a hatósági ellenőrzésekhez nem állnak rendelkezésre olyan laboratóriumi felszerelések, amelyek az uniós jogszabályok által megkövetelt széles elemzési körben képesek hatékony elemzéseket végezni. Ezeknek a tagállamoknak korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat fogalmaztak meg, amelyek végrehajtását aktívan figyelemmel kísérik.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal az auditok során megállapította, hogy noha az önellenőrzések az uniós élelmiszerjog általános követelményei közé tartoznak, az élelmiszer-ipari vállalkozók (azaz a nagyobb kiskereskedelmi láncok) különösen sok területre kiterjedő automatikus ellenőrzési rendszereket vezettek be a növényvédőszer-maradékok kiszűrésére. A Hivatal azt is megállapította, hogy ezeket a hatósági ellenőrzésekkel párhuzamosan működő rendszereket az illetékes hatóságok nem értékelik. Ezért az ÉÁH a 882/2004/EK rendelettel összhangban javasolja, hogy a tagállamok vizsgálják meg a vállalkozók saját ellenőrzési rendszereinek megbízhatóságát és az eredményeket a hatósági ellenőrzések gyakoriságának megállapításakor vegyék figyelembe (a rendelet kifejezetten előírja, hogy a tagállamok hatósági ellenőrzései

⁶ A 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek bizonyos nem állati eredetű takarmányok és élelmiszerek behozatalára vonatkozó fokozott hatósági ellenőrzések tekintetében történő végrehajtásáról, valamint a 2006/504/EK határozat módosításáról szóló, 2009. július 24-i 669/2009/EK bizottsági rendelet.

vegyék figyelembe az élelmiszer-ipari vállalkozók által végzett ellenőrzések megbízhatóságát).

A 852/2004/EK rendelet (általános élelmiszer-higiéniai rendelet) alkalmazására vonatkozó hatósági ellenőrzések

Huszonkét auditot végeztek a tagállamokban annak érdekében, hogy megállapítsák, hogy a hatósági ellenőrzési rendszerek megfelelnek-e a 852/2004/EK rendelet által meghatározott élelmiszer-higiéniai szabályoknak, a nyomonkövethetőségre és a címkézésre vonatkozó rendelkezéseknek, valamint a palackozott víz forgalomba hozatalára vonatkozó szabályoknak. A hatósági ellenőrzések valamennyi felkeresett tagállamban működnek, és az ÉÁH ellenőrzést végző csoportja által megfigyelt vizsgálatok megerősítették, hogy a nemzeti ellenőrök a higiéniai követelmények betartását magabiztosan értékelik. A legtöbb tagállamban azonban hiányosságokat tapasztaltak azzal kapcsolatban, ahogyan az illetékes hatóságok a HACCP-rendszert értékelik, és maguk az élelmiszer-ipari vállalkozók sem alkalmazzák megfelelően a HACCP alapelveit. A képzés hiányát szintén észrevételezték.

Az élelmiszer-adalékanyagok hatósági ellenőrzése

Tizenhat auditot folytattak le az egyes tagállamokban az élelmiszer-adalékanyagok hatósági ellenőrzési rendszerének értékelésére. Az eredmények azt bizonyítják, hogy a hatósági ellenőrzések jogi kereteit és a szervezeti felépítést valamennyi felkeresett tagállamban jól kialakították, és a laboratóriumi hálózatok megfelelőek. Az ellenőrzéseket végző alkalmazottak száma általában elegendő, bár a képzettségi és képzési szinten lehetne javítani. Az ellenőrzési eljárásokat általában megfelelően dokumentálják, a kockázatalapú megközelítést az ellenőrzések során széles körben alkalmazzák, és szabálysértés esetén megteszik a szükséges intézkedéseket. Az élelmiszer-adalékanyagok tisztaságával és címkézésével kapcsolatban azonban megállapítottak néhány hiányosságot. A beléptetési helyen általában nem végeznek ellenőrzést, kivéve az uniós jogszabályokban kifejezetten említett, nem engedélyezett színezékek esetében. Az élelmiszer-adalékanyagok fogyasztásának és felhasználásának nyomon követésére vonatkozó uniós jogszabályt számos tagállamban nem hajtják végre. A nyomonkövetési eljárásban ezt fokozottan figyelemmel kísérik.

Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok hatósági ellenőrzése

Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok hatósági ellenőrzésének értékelése érdekében tizenhat auditot folytattak le. Noha az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok hatósági ellenőrzésének jogi kereteit már megállapították, a végrehajtás számos tagállamban csak az utóbbi időben kezdődött el, és az ellenőrzési rendszerek kialakításához, többek között a konkrét ellenőrzési iránymutatások kidolgozásához, a laboratóriumok korszerűsítéséhez és az ágazatspecifikus képzésekhez további erőfeszítésekre van szükség. A hatósági ellenőrzéseket végző illetékes hatóságok kijelölése gyakran nem egyértelmű, ami az ellenőrzések hiányát eredményezi, illetve átfedéseket okoz. Mivel az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokkal foglalkozó vállalkozók nyilvántartásba vétele az uniós jog alapján nem kötelező, semmi garancia nincs arra, hogy a vállalkozásokat hatóságilag ellenőrzik-e. Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok gyártási szintjét illetően általában jól kialakított, kockázatalapú ellenőrzési rendszerek működnek, azonban az ezen anyagok felhasználói,

például az élelmiszer-feldolgozók ellenőrzéséhez további feladatok ellátása szükséges. Az illetékes hatóságok alkalmazottjainak képzettsége az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokkal kapcsolatos speciális kérdések, például a nyomonkövetési rendszerek, a helyes gyártási gyakorlat és a megfelelőségi nyilatkozat értékelését tekintve gyakran nem megfelelő.

Géntechnológiával módosított szervezetek hatósági ellenőrzése

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal az auditok során a géntechnológiával módosított élelmiszerek, takarmányok és vetőmagok forgalomba hozatalával kapcsolatos nyomonkövethetőségi és címkézési követelmények betartásának ellenőrzését, illetve a nem engedélyezett, géntechnológiával módosított szervezetek behozatalának megakadályozására irányuló szükséghelyzeti döntésekhez elengedhetetlen különleges ellenőrzések végrehajtását helyezte a középpontba. Bár az ellenőrzéseket általában az uniós előírásoknak megfelelően végzik, a Kínából származó rizs behozatalának ellenőrzésével, a laboratóriumi akkreditációval és a laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételek mennyiségével kapcsolatban hiányosságokat állapítottak meg.

Állategészségügy

Az állatbetegségek megelőzésére irányuló programok: a munkacsoport tevékenységei

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal betegségmegelőzésre irányuló és a következő szakaszokban ismertetett tevékenységein kívül 2000-ben munkacsoport alakult az uniós társfinanszírozású betegségmegelőző programok nyomon követésére azzal a céllal, hogy növelje ezeknek a programoknak az eredményességét. Néhány betegség, például a szarvasmarha-gümőkór és -brucellózis, a veszettség és a klasszikus sertésspestis esetében különleges alcsoportokat hoztak létre, hogy technikai segítséget nyújtsanak a tagállamoknak és nyomon kövessék a végrehajtást.

A szarvasmarha-gümőkór és -brucellózis felszámolása

A szarvasmarhák, juhok és kecskék körében előforduló gümőkór és brucellózis felszámolása kiemelt fontosságú kérdés azon tagállamokban, amelyek hivatalosan nem mentesek ezektől a megbetegedésektől. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal a gümőkór, illetve a brucellózis felszámolására irányuló programok esetében tíz alkalommal folytatott le auditot. Megállapították, hogy az Unió által jóváhagyott és társfinanszírozott programok végrehajtása összességében megfelelő. Mindazonáltal néhány felkeresett tagállamban (néhány esetben súlyos) hiányosságokat állapítottak meg a szállítási korlátozásokkal, a vizsgálatok és a mintavételek gyakoriságával, illetve a járványügyi vizsgálatok lefolytatásával kapcsolatban.

A Bizottság az ÉÁH és a munkacsoport tevékenységének eredményeként különös figyelmet fordít annak biztosítására, hogy az ezekben a tagállamokban feltárt hiányosságokat a megelőzésre irányuló programok megfelelő kialakítása, végrehajtása és nyomon követése révén orvosolják.

Veszetttség

A veszetttség felszámolására irányuló, Unió által társfinanszírozott programok végrehajtásának köszönhetően az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal balti

tagállamokban lefolytatott auditjai során a veszetheg felszámolását tekintve jelentős elörelépésről sikerült beszámolni. Néhány tagállamban azonban a védöoltási programok végrehajtásával kapcsolatban hiányosságokat állapítottak meg. Az ÉÁH auditjainak eredményei azt mutatják, hogy a háziállatok és a vadállatok körében előforduló veszetheg még mindig aggodalomra ad okot.

Klasszikus sertéspestis

A biológiai biztonsággal kapcsolatos intézkedések fokozottabb alkalmazásának és az Unió által finanszírozott megelőzési programok keretében a vaddisznók körében végzett hatékonyabb oltási kampányoknak köszönhetően az Unióban az elmúlt években csak szörványosan fordult elő klasszikus sertéspestis a házi sertések körében. Ezeket az intézkedéseket a tagállamoknak a vonatkozó uniós jogszabályok és a (következő szakaszban ismertetett) készenléti tervek betartásával sikerült összefogni. A klasszikus sertéspestis ezen eredmények ellenére Közép- és Délkelet-Európa egyes országainak néhány régiójában továbbra is jelen van, így fennáll annak a veszélye, hogy a vírus újra átkerjed a házisertés-állományra. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal nyomon követi a járványügyi helyzetet, és a hatóságok munkáját többek között a munkacsoport tevékenysége is segíti, különösen Bulgáriában és Romániában, annak érdekében, hogy az ott fennálló különleges körülmények között is meg tudjanak birközni a helyzettel.

Készenléti tervek

A tagállamok jogi kötelessége készenléti terveket kidolgozni annak érdekében, hogy fel tudjanak készülni a területükön esetleg kialakuló nagyobb járványos állatbetegségekre, például a száj- és körömfájásra, valamint a klasszikus sertéspestisre. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal a készenléti tervekkel kapcsolatban nyolc tagállamban folytatott le auditot. Az auditok során megállapították, hogy az illetékes hatóságok összességében képesek voltak a járványos állatbetegségek gyanújának felmerülése esetén az értesítésre haladéktalanul reagálni és a szükséges intézkedéseket megtenni. Az ÉÁH ajánlásokat fogalmazott meg annak érdekében, hogy néhány területen, például a laboratóriumok felkészültségi szintjét, a helyi intézkedéseket, illetve a tervek rendszeres felülvizsgálatát és aktualizálását tekintve további fejlesztésekre kerüljön sor.

A száj- és körömfájást vizsgáló laboratóriumok hatósági ellenörzése

A Bizottság jogilag köteles a száj- és körömfájás élővírust vizsgáló uniós laboratóriumokat ellenörizni, mivel a vírus az ellenörzött környezetből kijutva veszélyezteti az állatok egészségét. Tizenhat nemzeti diagnosztikai laboratórium működik, illetve három olyan laboratórium, amely oltóanyag előállítására érdekében jogosult kezelni a vírust. Az elmúlt években nyolc laboratóriumot ellenöriztek, és vegyes eredmények születtek. Három laboratórium esetében olyan súlyos problémákat állapítottak meg, amelyek nyomán fennállhatott volna annak a veszélye, hogy a vírus kijut a laboratóriumból. Két esetben a – hulladékkezelő rendszerrel összefüggő – problémát gyorsan meg lehetett oldani, a harmadik esetben viszont a biológiai biztonság szintje nem volt megfelelő, és a száj- és körömfájás élővírus kezelésére vonatkozó engedélyt visszavonták. Tekintettel a kockázatokra és a laboratóriumok működésének ellenörzéséhez szükséges jelentős erőforrásokra mind tagállami, mind uniós szinten, ezek a megállapítások megerősítik, hogy a száj- és körömfájást vizsgáló laboratóriumok

működését csak azokban a tagállamokban szabad engedélyezni, amelyek garantálni tudják a 2003/85/EK irányelv 65. cikkében foglalt előírások betartását, illetve különösen az ezen célok eléréséhez szükséges erőforrásokat.

BSE

A BSE-megbetegedések előfordulása jelentősen visszaesett, ami lehetővé tette a vizsgálati kor jelentős növelését. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal ezen a területen folytatott auditjainak gyakoriságát ennek megfelelően csökkentették.

Kéknyelv-betegség

Miután a kéknyelv-betegség 8-as szerotípusa ellen elérhetővé vált a védőoltás, az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal négy tagállamban folytatott le auditot annak érdekében, hogy értékelje a társfinanszírozásban biztosított kéknyelv-betegség elleni sürgősségi vakcinázás végrehajtását. Bár néhány esetben hiányosságot állapítottak meg, többnyire azzal összefüggésben, hogy egyes állományokat, például a hízómarhákat és a bárányokat kizárták a vakcinázásból, a védőoltási kampányokat általában véve a jóváhagyott programoknak megfelelően hajtották végre.

Állatjólét

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal 39 auditot folytatott le az állatjóléttel kapcsolatos ellenőrzéseket illetően, amelyek kiterjedtek az állatok kíméletére a gazdaságban, illetve szállítás és vágás közben. Ez a valamennyi tagállamot érintő intenzív program három fő területen tett fontos megállapításokat.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai során megvizsgálták, hogy a tagállamok milyen előrelépést értek el a tojótyúk nem korszerűsített ketrecekben tartásának a 2012. január 1-jei határidőre történő fokozatos megszüntetésével kapcsolatban. Aggodalommal tekintenek arra, hogy számos tagállamban a termelők jelentős része nem tudja majd teljesíteni ezt a határidőt. A Bizottság a tagállamok szakértőivel azon dolgozik, hogy felgyorsítsák a megszüntetés folyamatát, hogy a termelők még 2011-ben meg tudjanak felelni a követelményeknek.

A sertések jólétét illetően a tagállamok a vemhes kocák kötelező csoportos tartási rendszereivel kapcsolatos 2013. január 1-jei határidőt tekintve különböző felkészültségi szinteken állnak. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal az ebben a kérdésben történt előrelépéssel összefüggésben végzett megfigyelései azt mutatják, hogy a tagállamok többségében a határidő betartásához jelentős erőfeszítésre lesz szükség. A malacok farokkurtítása helyett más környezeti vagy gazdálkodási gyakorlat alkalmazása és más régóta fennálló követelmények esetében nem került sor jelentős előrelépésekre, kivéve Svédországban és Finnországban, ahol már érvényben van a farokkurtításra vonatkozó tilalom.

A szállítás szervezettsége 2007-ben még csak néhány tagállamban volt megfelelő ahhoz, hogy teljesítse a szállítóeszközök jóváhagyására vonatkozó követelményeket, az utóbbi években azonban folyamatos előrelépés történt a szabályoknak való megfelelés érdekében. A hőmérséklet-figyelő berendezések, illetve jelzőkészülékek telepítésére vonatkozó új követelményt például általában véve sikeresen hajtották végre. A

tagállamok többségében azonban a járművek engedélyezési eljárása során nem foglalkoztak megfelelően egyes, az itatóberendezésekre és a műholdas navigációs rendszerekre vonatkozó előírásokkal.

Növényegészségügy

A szabályozott árucikkek behozatali ellenőrzése

A 2005 óta alkalmazott felülvizsgált uniós növény-egészségügyi behozatali rendszer ellenőrzésének részeként tizenegy alkalommal végeztek auditot a tagállamok növény-egészségügyi behozatali ellenőrzési rendszerét tekintve. Az ellenőrzési rendszerek esetében jelentős előrelépéseket állapítottak meg. Foglalkozni kell azonban olyan kérdésekkel, mint például a beléptetési helyeken kívüli ellenőrzések. Problémákat állapítottak meg a szabályozott tranzitárukkal kapcsolatban, mivel az első beléptetési helyen nincs lehetőség minden tranzitáru azonosítására. Ennek eredményeként egyes áruk nem esnek át a szükséges növény-egészségügyi ellenőrzéseken. Néhány tagállamban az erőforrások elosztása és az infrastrukturális hiányosságok állnak ezeknek a problémáknak a hátterében.

Károsító szervezetek megjelenése

Számos károsító szervezettel foglalkoztak huszonhárom audit keretében. A legfontosabb kártevőket, például a fenyőfa fonalférgét (*Bursaphelenchus xylophilus*) vizsgálva megállapították, hogy a kártevő Portugáliában fordul elő, és Spanyolországban okozott járványt. Az ellenőrzések megerősítését célzó jogalkotási kiigazítások és bizottsági végrehajtási kezdeményezések, többek között az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai hozzájárultak ahhoz, hogy sikerült megelőzni a kártevők továbbterjedését az Unió többi területére. A pálmafűrő ormányos bogár (*Rhynchophorus ferrugineus*) esetében az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai megállapították, hogy a tagállamok sokat küzdöttek ennek a kártevőnek a féken tartása érdekében. Biológiai tulajdonságai megnehezítik a korai felismerését és ellenőrzését, emellett jelentős problémák merültek fel a szükséges megelőzési intézkedések magánkertekben és városokban történő végrehajtásával kapcsolatban, ahol a gazdanövények (pálmák) jellemzően előfordulnak. A pálmafűrő ormányos bogár mára már az Unió azon területeinek többségében elterjedt, ahol pálmák élnek.

Az ázsiai citruscincér és az ázsiai hosszúcsápú cincér (*Anoplophora spp.*) a fás szárú növények nagy részét károsítja. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai rámutattak arra, hogy a tagállamok a gyakorlatban nem alkalmazzák rendszeresen az időben történő megelőzéshez szükséges intézkedéseket. Mindazonáltal az Észak-Olaszországot érintő nagy járványkitörés kivételével a járványokat általában sikerült kisebb területekre korlátozni, néhányat pedig megelőzni.

Belföldi növény-egészségügyi ellenőrzések

A belföldi növény-egészségügyi ellenőrzések esetében tizenhat auditot végeztek, többek között a védett övezetek fenntartásával, a növényútlevél rendszerének végrehajtásával és a burgonyaágazatban végzett ellenőrzésekkel kapcsolatban. Az auditok többsége megerősítette, hogy a védett övezeteket megfelelően ellenőrzik, néhány esetben azonban felkérték a tagállamokat, hogy jelentős mértékben javítsák az ellenőrzéseket annak érdekében, hogy a „védett övezet” státuszt ne kelljen visszavonni. A növényútlevelek

ellenőrzése vegyes eredménnyel zárult. Kiderült, hogy nem foglalkoztak megfelelően a hiányosságokkal több, a korábbi auditok során megállapított szabálysértés esetében. Az eredmények arra is rávilágítottak, hogy a feladatok sorrendjének helyes megállapításával és megfelelő erőforrás-elosztással hatékony ellenőrzési rendszert lehet létrehozni. A burgonyaágazatban lefolytatott legtöbb audit esetében előrelépésről lehet beszámolni.

Takarmányok és állati melléktermékek

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal harminckilenc auditot folytatott le ezen a területen. Ezen auditok legfontosabb következtetéseit az alábbiakban ismertetjük.

Noha a jóváhagyást igénylő nagyobb takarmányipari létesítmények esetében a jóváhagyási eljárás valamennyi tagállamban lezajlott, a kisebb létesítmények nyilvántartásba vétele még mindig nem teljes. Az uniós jogszabályok előírják, hogy a takarmány-előállítás, -feldolgozás, -tárolás, -szállítás vagy -forgalmazás bármely szakaszában részt vevő valamennyi vállalkozást nyilvántartásba kell venni.

A HACCP-alapú eljárások megtervezése és végrehajtása kapcsán gyakran előfordultak hiányosságok, ami azzal párosult, hogy az illetékes hatóságok nem rendelkeztek megfelelő szakértelemmel arról, hogy ezeket a hiányosságokat hogyan értékeljék.

A behozatali ellenőrzések során sok esetben nem alkalmazták a kockázatalapú megközelítést és néhány árucikk esetében ritkán végeztek fizikai ellenőrzést.

Felmerül annak a kockázata, hogy a szerves trágyákban és talajjavító szerekben található feldolgozott állati fehérje átkerülhet a takarmányba. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai megállapították, hogy a szerves trágyák és a talajjavító szerek hatósági ellenőrzését – ami a termelőüzemekben javarészt megfelelő, a forgalomba hozatali és felhasználói lánc többi részén azonban nem – meg kell erősíteni. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal a következő auditjai során különleges hangsúlyt fektet a takarmánylánc ezen részének ellenőrzésére.

Jelentős előrelépést sikerült elérni az állati melléktermékekre vonatkozó kereskedelmi okmányok használatával, illetve pontosságával és megbízhatóságával kapcsolatban. Ugyanez vonatkozik az állati melléktermékek összegyűjtésére, szállítására, azonosítására és ártalmatlanítására, ami a kiskereskedelmi szektortól eltekintve javarészt megfelel a vonatkozó előírásoknak.

Az állati eredetű élelmiszerek és az állatok behozatali ellenőrzése

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal a behozatali és árutovábbítási ellenőrzésekkel kapcsolatban harminc auditot folytatott le. Valamennyi tagállamban átfogó, az esetek többségében megfelelően működő hatósági behozatali ellenőrzési rendszer van.

A behozatalra vonatkozó közös számítógépes rendszer, a TRACES kidolgozása és bevezetése az állat-egészségügyi határállomások több eljárását is elősegítette és leegyszerűsítette, és javította a behozattal és árutovábbítással érintett tagállamok közötti kommunikációt. Ezenkívül megkönnyítette az Unióba irányuló behozatal alakulásának áttekintését. Az a tény azonban, hogy a legnagyobb importőr tagállamok

némelyike még mindig nem használja teljes körűen a TRACES rendszert, továbbra is gyenge pontnak tekintendő.

Az auditok számos olyan kérdéskört határoztak meg, amellyel foglalkozni kell:

Az egyik harmadik országból a másikba irányuló szállítmányok átrakódásának ellenőrzésére vonatkozó jelenlegi szabályok igen összetettek és nehezen végrehajthatóak, különösen ami az érintett állat-egészségügyi határállomás értesítését, valamint a megadott határidőn belül történő kilépés nyomon követését és igazolását illeti. Ilyen nehézségek minden kikötőben felmerülnek, leginkább azonban az említett átrakódások többségét lebonyolító nagyobb kikötőkben fordulnak elő. A jelenlegi szabályok felülvizsgálatáig módosították a vonatkozó határidőket, és iránymutatásokat adtak ki annak érdekében, hogy a szabályok hatékonyabbak és könnyebben végrehajthatóak legyenek.

A tagállamokban igen változóak az importált szállítmányokra vonatkozó nyomonkövetési tervek. A nyomonkövetési stratégia, a mintavételek szintje, valamint a termékskála és a vizsgált áruk származási helye igen eltérő.

Az illetékes hatóságok nem alkalmaznak rendszeresen végrehajtási intézkedéseket és szankciókat annak érdekében, hogy ösztönözzék a szabályok jobb betartását olyan területeken, mint például a szállítmányról szóló értesítés elküldése a szállítmány megérkezése előtt, valamint a hivatalos okmányok pontos kitöltése.

Állatorvosi gyógyszerek és szennyezőanyagok szermaradványai

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal húsz auditot folytatott le a tagállamokban az állatorvosi gyógyszerek és szennyezőanyagok szermaradványaival kapcsolatban. Az auditok legfontosabb megállapításait az alábbiakban ismertetjük.

A legtöbb tagállam vizsgálati laboratóriumait az ISO 17025:2005 szabvány szerint auditálták, azonban igen változó, hogy az akkreditáció hányféle szermaradvány kimutatására alkalmas módszerre terjedt ki. A módszerek akkreditálására vonatkozó feltételek és eljárások a nemzeti akkreditáló testületek politikájának függvényében alakulnak. Amennyiben a testületek „rugalmas alkalmazási kört” fogadnak el, a kezdeti akkreditációs feltételek teljesítése után a laboratórium az akkreditált módszert anyag/mátrix/faj kombinációval egészítheti ki anélkül, hogy minden esetben ki kellene kérnie az akkreditáló testület jóváhagyását. Amennyiben a nemzeti akkreditáló testületek előírják, hogy minden további módszert be kell terjeszteni jóváhagyásra – amire általában az éves auditok alkalmával kerül sor –, az eljárás jóval több idő vesz igénybe és gyakran nagyobb költségeket ró a laboratóriumokra.

A 2002/657/EK bizottsági határozat kötelező előírásokat állapít meg a szermaradványokat vizsgáló hatósági laboratóriumok számára a szermaradványok meghatározási módszerének validálására. Bár ez az eljárás időigényes és némiképp összetett, mégis összehangolta a validálás megközelítését a tagállamokban, növelte az eredmények megbízhatóságát és iránymutatással szolgált a harmadik országok szermaradványokat vizsgáló laboratóriumai számára.

Bizonyos gyógyszerekkel kezelt lovakat (egyes gyógyszerek esetében) hat hónapra, vagy akár véglegesen ki kell vonni a táplálékláncból. Ezt annak a lóútlevelnek a

IX. szakaszában lehet megtenni, amellyel az Unióban minden lónak hat hónapos korától kezdve rendelkeznie kell. Bár a lovak nyilvántartásba vételére előírt határidő már letelt, az eljárás végrehajtása számos tagállamban még most is zajlik. A lóútlevelet a vágás során a legtöbb tagállamban kérik és ellenőrzik, azonban nagyon kevés olyan tagállam van, ha van egyáltalán, ahol ellenőrzik az egyes kezelések és az útlevél IX. szakaszában lévő bejegyzések közötti összefüggést.

Az élelmiszerláncra vonatkozó információkat a vágás során a legtöbb tagállamban minden faj esetében a rendelkezésre bocsátják. A jogszabályok értelmezése azonban lényegesen eltérő. Néhány tagállam előírja a tulajdonosok/tartók számára, hogy az élelmiszerláncra vonatkozó információk benyújtásakor minden olyan kezeléssel számoljanak be, amelyet az állat az élete során kapott. Más tagállamokban elegendő arról nyilatkozni, hogy az állatokat az egyes gyógyszeres kezelések esetében érvényes élelmezés-egészségügyi várakozási idő letelte előtt nem vágják le.

3.3. A tagállamokban végzett ellenőrzésekre vonatkozó információk egyéb forrásai

Ágazatspecifikus jelentések készítése

Az élelmiszer-biztonság, az állategészségügy és állatjólét, valamint a növényegészségügy különböző szempontjaira vonatkozó uniós jog rendelkezései előírják a tagállamok számára, hogy az adott követelmények alapján a Bizottságnak rendszeresen jelentést nyújtsanak be. A nemzeti jelentések alapján a Bizottság ágazati jelentéseket készít; ezekben beszámol az élelmiszerláncra vonatkozó bizonyos uniós jogszabályi előírások végrehajtásának állásáról, valamint egyes esetekben az érintett területeken végzett hatósági ellenőrzésekről és azok eredményeiről is.

A legfontosabb jelentések a következő területeket érintik: a kérődző állatokban a fertőző szivacsos agyvelőbántalom (TSE) jelenlétének ellenőrzése és vizsgálata; a zoonózisok, a zoonózis-kórokozók és az élelmiszerből származó betegségkötőresek tendenciái és forrásai az Európai Unióban (a jelentés felelőse: EFSA); a szarvasmarhafélék és sertések bejelentendő megbetegedései (az Unión belüli kereskedelem vonatkozásában); éves uniós jelentés a növényvédőszer-maradékok értékeinek megfigyeléséről; a betegségek felszámolását figyelemmel kíséző munkacsoport üléseiről szóló jelentések.

Az elmúlt évben közzétett legfontosabb bizottsági jelentéseket, illetve azok honlapját felsoroló táblázatot e jelentés melléklete tartalmazza.

Riasztási rendszerek és más jelentéstételi eszközök

A meglévő sürgősségi riasztási rendszerek, úgymint az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer (RASFF), az állatbetegségek bejelentő rendszere (ADNS) és az Europhyt növény-egészségügyi értesítő rendszer fontos eszközök, mivel lehetővé teszik a szükséghelyzetekre és a felmerülő kockázatokra való gyors reagálást, továbbá adatokkal szolgálnak az élelmiszerláncban előforduló kockázatokra és betegségekre vonatkozóan. E rendszerek adatai lényeges támpontot nyújtanak a biztonsági szabványoknak való megfelelés hiányosságainak feltárása során. Az élelmiszer-biztonsági és állatbetegség-bejelentő rendszerek részletes eredményeiről a

RASFF és az ADNS rendszerekről szóló éves jelentések adnak áttekintést, amelyeket a Bizottság minden évben az alábbi weboldalán tesz közzé:

http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm.

A Bizottság jelenleg egy olyan Europhyt-weboldal (a növény-egészségügyi okokból feltartóztatott szállítmányokra vonatkozó értesítési rendszer) bevezetésén dolgozik, amelyen havonta közzéteszi a feltartóztatásokról szóló jelentéseket.

A TRACES rendszer, amelynek révén a Bizottság és a tagállamok információcserét folytathatnak az (uniós/belföldi termelésből származó vagy harmadik országból importált) állatokra és állati eredetű termékekre irányuló ellenőrzésekről, szintén fontos adatforrást jelent, amely nemcsak az áruforgalom volumenéről, hanem az elvégzett hatósági állatorvosi ellenőrzésekről is tájékoztat: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/traces/index_en.htm.

Jelentéstétel az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság ülésein

A tagállamok az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság ülésein is rendszeresen jelentést tesznek az ellenőrzések végrehajtásáról. Ezek lehetnek az élelmiszerből származó betegségek, illetve az állat- vagy növénybetegségek előfordulásáról és leküzdéséről szóló rutinszerű jelentések, de vonatkozhatnak újonnan megjelent betegségekre és az azokra irányuló szükséghelyzeti intézkedésekre is. Ezek a jelentések szintén fontos információforrást jelentenek a Bizottság számára, amelyek alapján értékelheti a tagállamokban végzett ellenőrzéseket. Néhány éve a Bizottság rendszeresen megjelenteti weboldalán ezeket a kiadványokat és az adott ülések jegyzőkönyveit.

Néhány területen a Bizottság összefoglalókat készít a tagállamok által benyújtott jelentésekről, és azokat az Állandó Bizottság közreműködésével (a következő webhelyen) teszi közzé:

http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm).

3.4. Bizottsági nyomon követés és végrehajtás

A végrehajtási intézkedések kitartó figyelemmel kísérése és összehangolása az e jelentésben szereplő valamennyi területen továbbra is kiemelt fontossággal bír. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjairól szóló jelentéseiben foglalt ajánlások ehhez jelentős mértékben hozzájárulnak. Ezeket különböző tevékenységek révén rendszeren nyomon követik.

A tagállamok illetékes hatóságainak „cselekvési tervet” kell kidolgozniuk, amelyben kifejtik, milyen módon követték vagy készülnek követni az ajánlásokat. A Bizottság értékeli a cselekvési tervet, és szisztematikusan nyomon követi az intézkedések végrehajtását többek között a következők révén: a) általános nyomonkövetési auditok, amelyek során az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal és a tagállami hatóságok közösen vizsgálják felül a tagállamnak tett valamennyi ajánlás végrehajtása terén tett előrelépéseket; b) az adott kérdésekkel kapcsolatban végzett helyszíni nyomonkövetési

auditok, illetve az adott kérdéseket érintő írásbeli jelentések kérése; c) nagy terület érintő vagy tartósan fennálló problémák esetén magas szintű kétoldalú találkozók.

Szabálysértésekre vagy végrehajtási problémákra utaló további információforrások lehetnek a nyilvánosság, illetve a civil szervezetek tagjai részéről érkező panaszok, amelyek kapcsán a Bizottság gondot fordít arra, hogy ezeket a panaszokat az érintett tagállammal együtt tanulmányozzák annak érdekében, hogy az ügy kedvezően záruljon.

A Bizottság a 2009–2010-es időszak folyamán igen hasznos eszköznek találta azt az uniós kísérleti projektet, amely 2008 áprilisa óta 15 tagállamban önkéntesen működik azzal a céllal, hogy gyorsabban és teljesebb körben biztosítson megoldásokat az uniós jogszabályok alkalmazása kapcsán felmerülő kérdésekre, mivel a projekt javította a Bizottság és a tagállamok közötti kommunikációt, valamint a végrehajtási problémák megoldásához olyan módon járult hozzá, hogy nem kellett hivatalos jogsértési eljáráshoz folyamodni.

Amennyiben azonban az illetékes hatóságok a tartósan fennálló problémák kezelésére nem teszik meg a szükséges korrekciós intézkedéseket, illetve amennyiben a fent említett mechanizmusok nem vezetnek megnyugtató és kézzelfogható eredményekhez, úgy a Bizottságnak esetleg jogsértési eljárást kell kezdeményeznie annak érdekében, hogy a tagállammal betartassa az előírásokat.

Ez Görögország esetében három alkalommal fordult elő, mivel a tagállam tartósan nem tett eleget az élelmiszer-biztonságra vonatkozó uniós jogszabályok több fontos elemének. A Bíróság három ítéletet hozott, amelyekben az uniós jog alkalmazásának megsértése miatt elmarasztalta a tagállamot. A jogsértés esetei a következők:

– Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatalnak a görög hatóságok által végzett ellenőrzéseire vonatkozó auditjai régóta fennálló, alapvető rendszerszintű hiányosságokat állapítottak meg, amelyek a görög állat-egészségügyi szolgálatok nem megfelelő létszámának tulajdoníthatók. Ennek eredményeként sem a központi igazgatási szerv, sem a decentralizált hatóságok nem végezték el eredményesen és megfelelően a hatósági ellenőrzéseket. A Bíróság megállapította, hogy a görög hatóságok által a problémák megoldása érdekében tett erőfeszítések eredményei nem voltak kielégítőek⁷.

– A Bíróság ezenkívül azt is megállapította, hogy Görögország a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre⁸, illetve az állatok szállítás közbeni és vágóhidakon történő védelmére⁹ vonatkozó uniós jogszabályok legfontosabb rendelkezéseit nem alkalmazta megfelelően.

A Bizottság ezenkívül 2010-ben indokolással ellátott véleményeket tett közzé Olaszországgal és Spanyolországgal szemben.

⁷ A Bíróság C-331/07. sz. ügyben hozott 2009. április 23-i ítélete.

⁸ A Bíróság C-248/08. sz. ügyben hozott 2009. december 17-i ítélete.

⁹ A Bíróság C-416/07. sz. ügyben hozott 2009. szeptember 10-i ítélete.

- Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai Olaszország esetében megállapították, hogy az olasz hatóságok a személyzet nem megfelelő létszáma miatt nem tudják teljesíteni az uniós növény-egészségügyi jogszabályokban előírt kötelezettségeket. Emiatt Olaszország sok esetben nem teljesítette az értesítési kötelezettségeit. Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal által feltárt probléma ezenkívül azt eredményezte, hogy az olasz hatóságok tartósan nem tudták biztosítani a Bizottsággal történő szoros, gyors, azonnali és hatékony kommunikációt.
- Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal auditjai Spanyolország esetében megállapították, hogy a spanyol hatóságok az állatok jólétére vonatkozó uniós követelményeket a következők esetében nem alkalmazták megfelelően: a fuvarozók engedélyezése; a szállítóeszközök jóváhagyása; az útnyilvántartások ellenőrzése; az állatok szállításra való alkalmasságának ellenőrzése; vizsgálatok és bírságok.

A jogsértésekkel kapcsolatos további információk az uniós jog alkalmazásának nyomon követéséről szóló éves beszámolókból olvashatók, amelyeket a Bizottság a következő honlapon tesz közzé:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_annual_report_hu.htm.

4. Következtetések

A tagállamok alapján véve megfelelően biztosítják a tápláléklánc egészségét érintő hatósági ellenőrzések végrehajtását, és tiszteletben tartják az élelmiszer-biztonsággal, a növény- és állategészségüggyel, valamint az állatjóléttel kapcsolatos kérdéseket. Noha további fejlesztések szükségesek, az ellenőrzési eszközök és erőforrások eredményes alkalmazása, illetve az ellenőrzések megtervezése, végrehajtása és összehangolása terén valamennyi ágazatban sikerült előrelépést elérni.

A hatósági ellenőrzések és az azok hatékonyságát optimalizáló jogalkotási eszközök az uniós élelmiszerlánc kulcsfontosságú elemei. Az illetékes hatóságok számára lehetővé teszik, hogy az ellenőrzéseket a kockázatok alapján hajtsák végre, megállapítsák a hiányosságokat és azokat időben kezeljék. Az élelmiszer-biztonsági és egészségügyi helyzetekkel kapcsolatban világos áttekintést biztosítanak az illetékes hatóságok számára.

A tagállamok jelentései biztosítókkal szolgálnak afelől, hogy a nemzeti illetékes hatóságok komolyan veszik a feladatukat és azt egyre növekvő szakértelemmel látják el, amit a bizottsági szakértők által végzett auditokról szóló jelentések is megerősítenek.

A Bizottság különleges helyszíni auditjai, illetve a valamennyi ágazatot érintő általános nyomkövetési auditok különösen fontos szerepet töltenek be a kezelendő hiányosságok meghatározásában, illetve a korrekciós intézkedések megtételének biztosításában.

A tagállamok ellenőrzési tevékenységeit kiegészítő bizottsági auditokról szóló jelentések stabil keretet biztosítanak a tagállamok ellenőrzési rendszerei hatékonyságának értékeléséhez.

A Bizottság az uniós jogszabályok betartásának ésszerű biztosítása érdekében szükség esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket azért, hogy elérje a tagállamokban működő hatósági ellenőrzési és auditrendszerek továbbfejlesztését.

MELLÉKLET

AZ ÉLELMISZER-BIZTONSÁGI, ÁLLAT-EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ÁLLATJÓLÉTI, VALAMINT NÖVÉNY-EGÉSZSÉGÜGYI UNIÓS JOGSZABÁLYOK VÉGREHAJTÁSÁRÓL SZÓLÓ KÖZZÉTETT BIZOTTSÁGI ÁGAZATI JELENTÉSEK JEGYZÉKE

Jelentés	Jogalap	Közzététel
Éves jelentés: A kérődző állatoknak a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (TSE) jelenléte tekintetében való ellenőrzése és vizsgálata az Európai Unióban	Az egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 22-i 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikkének (4) bekezdése	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
Unióss összefoglaló jelentés: A zoonózisok, a zoonózis-kórokozók és az élelmiszerből származó betegségitörések tendenciái és forrásai az Európai Unióban	A zoonózisok és zoonózis-kórokozók monitoringjáról, a 90/424/EGK tanácsi határozat módosításáról és a 92/117/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 17-i 2003/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (2) bekezdése <i>(az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság [EFSA] mint a jelentés felelőse az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal együttműködésben készítette el a jelentést)</i>	http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2090.pdf
Éves jelentés: Az élelmiszer-és takarmánybiztonsági riasztási rendszer (RASFF-rendszer)	Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Jelentés	Jogalap	Közzététel
<p>Éves uniós jelentés a növényvédőszer-maradékok értékeinek megfigyeléséről</p>	<p>A növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. február 23-i 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikke</p> <p><i>(a jelentés felelőse: EFSA)</i></p>	<p>http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm</p> <p>http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1646.htm</p>
<p>Éves jelentés az élelmiszer-besugárzásról</p>	<p>Az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1999. február 22-i 1999/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (3) bekezdése</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm</p>
<p>Bizottsági szolgálati munkadokumentum a nemzeti szermaradvány-megfigyelési tervek tagállamokban történő végrehajtásáról</p>	<p>Az egyes élő állatokban és állati termékekben lévő anyagok és azok maradványainak ellenőrzésére szolgáló intézkedésekről, valamint a 85/358/EGK és 86/469/EGK irányelvek, továbbá a 89/187/EGK és 91/664/EGK határozatok hatályon kívül helyezéséről szóló, 1996. április 29-i 96/23/EK tanácsi irányelv 8. cikke</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm</p>

Jelentés	Jogalap	Közzététel
<p><i>A Bizottság éves jelentései a baromfik és a vadon élő madarak körében előforduló madárinfluenza tagállamok részéről történő megfigyeléséről</i></p>	<p>A tagállamok által az állatbetegségek és egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak felszámolására és megfigyelésére, valamint az állatról emberre terjedő fertőzések megelőzésére 2007-re benyújtott programok jóváhagyásáról szóló 2006/875/EK bizottsági határozat 19. cikkének (1) bekezdése, illetve a Bulgária és Románia által az állatbetegségek és egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak felszámolására és megfigyelésére, valamint az állatról emberre terjedő fertőzések megelőzésére 2007-re benyújtott programok jóváhagyásáról szóló 2006/876/EK bizottsági határozat 9. cikkének (1) bekezdése.</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/eu_resp_surveillance_en.htm</p>
<p><i>Jelentés a tagállamokban a betegségek felszámolását figyelemmel kíséző munkacsoport szakértői alcsoportjainak (szarvasmarha-brucellózis, bárány- és kecskebrucellózis, szarvasmarha-gümőkór és veszettség) üléseiről.</i></p>	<p>A munkacsoport 2000-ben jött létre az élelmiszer-biztonságról szóló bizottsági fehér könyvben előírt irányított fellépés eredményeképpen.</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm</p>

Jelentés	Jogalap	Közzététel
<p><i>Éves összefoglaló jelentés a tagállamok által a személyes fogyasztásra szánt állati eredetű termékek behozataláról készített jelentésekről, amely tartalmazza a rendeletben előírt szabályok megismertetése és érvényesítése érdekében hozott intézkedésekre, valamint azok eredményeire vonatkozó információkat</i></p>	<p>Az állati eredetű termékek személyes szállítmányainak a Közösségbe történő behozataláról szóló 206/2009/EK bizottsági rendelet 7. cikkének (1) bekezdése (amely hatályon kívül helyezi a 745/2004/EK bizottsági rendelet 5. cikkének (1) bekezdését)</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf</p>
<p><i>Állatjólét: a szállításra vonatkozó rendelet</i></p>	<p>Az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és a 1255/97/EK rendelet módosításáról szóló 1/2005/EK tanácsi rendelet 27. cikkének (2) bekezdése</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm</p>